

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«УМАНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ТЕХНОЛОГІЙ ТА БІЗНЕСУ
УМАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА»
Циклова комісія обліково – фінансових та економічних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора
з навчальної роботи
Н. П. Николюк
«02» 09 2024 року

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
АУДИТ

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма	«Облік і оподаткування», 2022 р.
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр

2024

Розробник - Квашук Олена Володимирівна, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач методист ВСП «Уманський фаховий коледж технологій та бізнесу УНУС»

Програма затверджена на засіданні циклової комісії обліково-фінансових та економічних дисциплін. Протокол від 28 серпня 2024 року № 1

Голова циклової комісії

Ю. М. Мельник

Вступ

Аудиторська діяльність, яка передбачає об'єктивність оцінки звітної інформації про фінансово-господарську діяльність суб'єкта господарювання, що базується на зацікавленості користувачів інформації у її достовірності, набуває все більшої актуальності. Об'єктивна потреба в набутті здобувачами вищої освіти нових знань з дисципліни контрольного спрямування, зокрема аудиту, обумовлює актуальність даного курсу.

Дисципліна «Аудит» належить до нормативних дисциплін, які повинні забезпечити професійну економічну освіту фахівців з напрямку «Управління та адміністрування». В процесі вивчення навчальної дисципліни студенти отримують теоретичні знання і практичні навички з аудиту, знайомляться з організацією аудиту в Україні, організацією суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, професійних громадських аудиторських організацій, аудиторських фірм, визначають особливості аудиторської діяльності, професії аудитора та його ролі в нашій країні.

Навчальна дисципліна «Аудит» у навчальному процесі підготовки фахівців галузі знань «Управління та адміністрування» займає провідне місце. Воно зумовлене значенням аудиту в процесі контролю за діяльністю підприємницьких структур та характером знань, що становлять його зміст.

Програма навчальної дисципліни орієнтована на досвід аудиторської діяльності в Україні. При її підготовці використано досвід навчання спеціалістів у вищих навчальних закладах України та інших держав.

1. Мета, завдання навчальної дисципліни, компетентності та очікувані результати навчання

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Аудит» є методологія і методика проведення аудиту.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Аудит» є формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо виконання завдань з аудиту, огляду фінансової інформації та виконання інших завдань з надання впевненості та супутніх послуг.

Завдання навчальної дисципліни «Аудит»:

- 1) засвоєння теоретичних засад функціонування аудиту як системи незалежного фінансового контролю;
- 2) опанування законодавчих актів, нормативно-інструктивних документів, міжнародних стандартів аудиту, Кодексу професійної етики;

3) набуття практичних навичок з організації та планування аудиту, виконання комплексу окремих аудиторських процедур, надання аудиторських послуг, оформлення робочих документів аудитора.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувач освіти оволодіває такими компетентностями та набуває таких результатів навчання:

Інтегральна компетентність. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері обліку та оподаткування або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів економічних наук, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність аналізувати економічні події та явища з огляду на сучасні теоретичні та методичні основи обліку і оподаткування.

СК 2. Здатність використовувати математичний інструментарій для розв'язання прикладних економічних та оптимізаційних завдань в сфері обліку і оподаткування.

СК 7. Здатність перевіряти законність, достовірність, економічну доцільність господарських і фінансових операцій з метою збереження власності, попередження порушень та зловживань.

СК 10. Здатність демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

СК 11. Здатність організовувати власну професійну діяльність, застосовувати знання для розв'язання практичних ситуацій, ухвалювати рішення відповідно до законодавства.

СК 12. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків

Результати навчання:

РН 1. Знати економічні категорії та закони для розуміння зв'язків, що існують між процесами та явищами в різних економічних системах.

РН 2. Розуміти місце предметної області в загальній базі знань та значення облікової, податкової і статистичної систем в інформаційному

забезпеченні користувачів під час розв'язання проблем сфери економічної відповідальності підприємств.

РН 11. Визначати й аналізувати фінансово-економічні показники діяльності підприємства для виявлення резервів раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

РН 16. Вміти працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети.

РН 17. Дотримуватися вимог професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення економічного розвитку України.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність і предмет аудиту

Виникнення і становлення аудиту, його суть і значення. Місце аудиту в системі контролю, його мета і завдання. Види аудиту. Обов'язковий та ініціативний аудит. Відмінності аудиту від інших видів контролю. Предмет і об'єкти аудиту. Інформаційне забезпечення аудиту.

Тема 2. Регулювання аудиторської діяльності та її інформаційне забезпечення

Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» та його сутність. Організація аудиту в Україні. Діяльність органів суспільного нагляду за аудиторською професією. Аудитор, його статус і атестація. Реєстр аудиторських фірм і аудиторів. Мета та основні принципи аудиту. Етичні принципи: об'єктивність, незалежність, конфіденційність, чесність, професійна поведінка. Зміст міжнародних стандартів аудиту. Характеристика Кодексу професійної етики.

Тема 3. Методи аудиту фінансової звітності та критерії її оцінювання

Метод аудиторської діяльності. Загальнонаукові методичні прийоми. Характеристика власних методичних прийомів аудиторського контролю. Вибіркові прийоми аудиту. Основні завдання організації аудиту фінансової звітності та критерії її оцінювання. Напрямки аудиту фінансової звітності. Джерела інформації для аудиту. Загальний огляд фінансової звітності. Основні етапи аудиторської перевірки. Лист замовлення на здійснення аудиту і договір на його проведення.

Тема 4. Аудиторський ризик і оцінювання системи внутрішнього контролю

Суть аудиторського ризику. Поняття властивого ризику. Поняття ризику контролю. Ризик не виявлення. Модель визначення аудиторського ризику. Помилки і шахрайство. Поняття про суттєвість та її оцінювання. Вивчення та оцінювання системи внутрішнього контролю. Комп'ютерне шахрайство: визначення та ознаки.

Тема 5. Планування аудиту

Процес проведення аудиту та його стадії. Аудиторські процедури, їх призначення та види. Робоча програма аудиторської перевірки. Планування роботи аудиторської фірми: стратегічне, поточне, оперативне. Порядок розробки плану і програми аудиторської перевірки.

Тема 6. Аудиторські докази та робочі документи аудитора

Поняття про аудиторські докази, їх класифікація та вимоги до них. Основні процедури одержання доказів: перевірка, спостереження, опитування і підтвердження, підрахунок, аналітичні процедури. Оцінка якості роботи аудитора. Необхідність документування роботи аудитора. Мета і завдання документування аудиту. Вимоги до ведення робочих документів та їх класифікація. Порядок зберігання і використання робочих документів.

Тема 7. Аудит фінансової звітності

Якісні характеристики фінансової звітності та її користувачі. Основні процедури та методика перевірки обліку і фінансової звітності. Послідовність аудиторської перевірки звітності. Аудит активів і пасивів підприємства. Методика дослідження форм фінансової звітності. Аудит облікової політики. Аналіз стану та результатів діяльності підприємства при проведенні аудиту.

Тема 8. Аудиторський звіт та інші підсумкові документи

Аудиторська звітність та її склад. Суть і структура аудиторського звіту. Види аудиторських звітів та їх характеристика. Вимоги до складання аудиторських звітів. Порядок складання та подання аудиторських звітів. Інші підсумкові за наслідками аудиту.

Тема 9. Підсумковий контроль

Контроль якості аудиторських послуг. Елементи системи контролю якості на рівні аудиторської фірми. Суб'єкти та об'єкти контролю якості.

Процедури забезпечення якості та їх документальне оформлення. Зовнішні перевірки якості аудиту. Події після дати балансу.

Тема 10. Реалізація матеріалів аудиту

Рішення користувачів звітності за результатами аудиту. Контроль за виконанням прийнятих рішень. Відповідальність суб'єктів аудиторської діяльності. Інспекція із забезпечення якості та її діяльність.

Тема 11. Аудиторські послуги та їх види

Поняття аудиторських послуг. Види аудиторських послуг, їх суб'єкти і об'єкти. МСА про аудиторські послуги. Умови надання та організація аудиторських послуг. Супутні послуги аудитора: огляд фінансових звітів, погоджені процедури та підготовка інформації. Консультативні послуги аудиторських фірм.

Тема 12. Внутрішній аудит: його сутність, об'єкти і суб'єкти

Суть і завдання внутрішнього аудиту та його місце в системі внутрішнього контролю. Об'єкти внутрішнього аудиту. Суб'єкти внутрішнього аудиту. Функції внутрішнього аудитора. Формування методології внутрішнього аудиту.

Тема 13. Методичні прийоми внутрішнього аудиту

Організація внутрішнього аудиту на підприємстві. Організаційна модель внутрішнього аудиту. Методичні прийоми внутрішнього аудиту: прийоми та методи документального та фактичного контролю, економічного аналізу, методи та прийоми експертно-аудиторської діагностики. Аудит функціонування підприємства в зовнішньому середовищі.

Тема 14. Реалізація матеріалів внутрішнього аудиту

Узагальнення результатів внутрішнього аудиту та аудиторські процедури. Підсумкові документи внутрішнього аудитора, їх зміст та значення. Розробка та реалізація системи заходів внутрішнього контролю. Складові діяльності з моніторингу заходів контролю.

3. Список рекомендованої літератури

Основна

1. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 № 2258-VIII (із змінами).
2. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.1996 р. № 448/96-ВР (із змінами) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
3. Закон України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» (перша редакція: «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні»): Закон України від 30.10.1996 р. № 448/96-ВР (із змінами). Редакція від 01.01.2023, підстава – 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр#Text>
4. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 р. № 3480-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
5. Закон України від 05.04.2001 № 2374-III «Про обіг векселів в Україні» (із змінами) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/>.
6. Закон України Про депозитарну систему України від 06.07.2012 р. № 5178-VI Із змінами, внесеними згідно із Законом № 5431-VI від 16.10.2012]. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>>.
7. Про віртуальні активи: Закон України від 17.02.22 р. № 2074-IX. Редакція від 17.02.22 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>
8. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2018 року <https://www.mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-audit>
9. Міжнародний стандарт аудиту (МСА) 220 (переглянутий в 2019 році) «Управління якістю аудиту фінансової звітності» [https://mof.gov.ua/storage/files/1_ISA_220_\(Revised\)_Final_Standard_\(Not_Formatted\)\(uk\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/1_ISA_220_(Revised)_Final_Standard_(Not_Formatted)(uk).pdf)
10. Міжнародний стандарт аудиту (МСА) 315 (переглянутий) «Ідентифікація та оцінювання ризиків суттєвого викривлення» [https://mof.gov.ua/storage/files/2_ISA_315_\(Revised_2019\)_Full_Standard_and_Conforming_Amendments_\(uk\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/2_ISA_315_(Revised_2019)_Full_Standard_and_Conforming_Amendments_(uk).pdf)
11. Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності), видання 2021 р. <https://www.mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-audit>

12. Міжнародний стандарт з управління якістю (МСУЯ) 1 «Управління якістю для фірм, що виконують аудити чи огляди фінансової звітності, або інші завдання з надання впевненості чи супутніх послуг <https://www.mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-audit>

13. Міжнародний стандарт управління якістю (МСУЯ) 2 «Перевірки якості завдання» <https://www.mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-audit>

14. Аудит: навчальний посібник / Л. І. Жидєєва, О. П. Колісник, К. Д. Салямон-Міхєєва. – Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. – 312 с. – (Серія «На допомогу студенту УДФСУ»).

15. Аудит. Навч. посібник. Часина І. Теоретичні засади аудиторської діяльності та її регулювання / В.Д. Зелікман, І.М. Бондарчук, О.Л. Єр'оміна, Т.В. Кравченко. – Дніпро: НМетАУ, 2019 – 107 с.

16. Аудит: навчальний посібник / А. О. Баранова, Т. А. Наумова, А.І. Кашперська. – Х.: ХДУХТ, 2017. – 246 с.

17. Аудит: Підручник / [О. А. Петрик, В. О. Зотов, Б. В. Кудрицький та ін.]; за заг.ред. проф. О. А. Петрик. К.: КНЕУ, 2015. 498с.

18. Аудит. Практикум: навчальний посібник / С. А. Бурлан, Н. В. Каткова, О. С. Циганова, І. С. Мурашко; за заг. ред. С. А. Бурлан. – Миколаїв: НУК, 2021. – 264 с.

19. Ринок фінансових послуг: підруч. / С. М. Еш. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 400 с. DOI: <https://www.twirpx.com/file/1866305/>

20. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. / Є. М. Сич та ін. Київ: Центр учбової літератури. DOI: http://www.nung.edu.ua/files/attachments/rynok_finansovyh_poslug_sych.pdf

Додаткова

1. Аудит в умовах сталого розвитку: сучасні виклики та перспективи [Електронний ресурс]: колект. монографія / за загальною редакцією проф. О. А. Петрик / О.А., Петрик, Н.В. Гойло, І.І. Матієнко-Зубенко, І.О. Мариніч, Ю.Б. Слободяник та ін. К.: КНЕУ, 2021. 231 с.

2. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. Грушко В.І./ Брадул О.М., Шепелюк В.А, Ільїна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П., Брадул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. К.: Видавництво Ліра-К, 2019. 324 с.

3. Державний фінансовий контроль [Електронний ресурс]: навчальний посібник у схемах і таблицях / Л. В. Дікань, І. О. Шевченко, Є. В. Дейнеко, Д. В. Калінкін. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 275 с. ISBN 978-966-676-750-2

4. Виноградова М. О. Аудит навч. посіб. / М. О. Виноградова, Л. І. Жидєєва К.: «Центр учбової літератури», 2014. 656 с.
5. Гончарук С.М. Аудит. Практикум: [Навчально-методичний посібник] / С. М. Гончарук, Д. В. Долбнева. [2-ге вид., перероб. доп.]. Львів. 2016. 209 с.
6. Немченко В.В. Аудит в Україні: підручник. Київ: ЦНЛ, 2020. 536 с.
М.Ф. Огійчук, І.І. Рагуліна, І.Т. Новіков Аудит: Навч. посібник. Вид. 4-те, перероб. І допов. Київ: Алерта, 2020. 852 с.
7. Облік, оподаткування та аудит: навч. посіб: / за заг. ред. В.Я. Плаксієнко. Київ: ЦНЛ, 2019. 509 с.
8. Никонович М.О. Аудит: Підручник / М.О. Никонович, К.О. Редько; за ред. Є.В. Мниха. К.: Київ. нац. торг.- екон. ун т, 2014. 748 с.
9. Петрик О.А., Пацарнюк О.В. Організаційно-методичні підходи до проведення аудиту ефективності інноваційної діяльності підприємства. Науковий журнал «Бізнес Інформ», 2021. No 3. С. 105-112. (Index Copernicus International, Ulrichsweb Global Serials Directory, RePEc, Google Scholar, Open Academic Journals Index, ResearchBib, WorldCat, GetInfo, Open J-Gate, CrossRef)
10. Петрик О. А. Амортизація нематеріальних активів та зменшення їх корисності: характеристика й особливості нарахування / О. А. Петрик, О. О. Дядюн // Фінанси України. 2021. No 12. С. 83-98.
<https://doi.org/10.33763/finukr2021.12.083>https://finukr.org.ua/?page_id=723&aid=4859
11. Petryk O., Basok A., Marenych T., Yatsenko N., Kalinichenko S. Management Report as a Component of Nonfinancial Reporting in Ukraine: Theory and Practice of Drafting / Olena Petryk, Alla Basok, Tetiana Marenych, Natalia Yatsenko, Sergiy Kalinichenko // Independent Journal of Management & Production. 2021. N. 12(3). P. s054-s070. DOI: <https://doi.org/10.14807/ijmp.v12i3.1523> (видання включене до міжнародної наукометричної бази даних Web of Science).
12. Романів Є.М., Труш І.Є. Державний аудит: Навч. Посібник / Є.М. Романів, І.Є. Труш. Львів: Ліга-Прес, 2017. 235 с.
13. Рязанова Н. О. Аудит: навчально-методичний посібник. Старобільськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 234 с.
14. Уманська В.Г. Аудит: навч.-метод. посіб. Черкаси: ЧНУ, 2021. 122 с.

Ресурси мережі Інтернет

1. Аудиторська палата України: [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт. Режим доступу: <http://www.apu.com.ua>

2. Верховна Рада України [Електронний ресурс]: офіційний сайт. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
3. Електронний фонд Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>
4. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.
5. Методичні посібники щодо ДВФК [Електронний ресурс]: офіційний веб -сайт. Режим доступу: <https://mof.gov.ua/uk/rozvitok-derzhavnogo-vnutrishnogo-finansovogo-kontrolju>
6. Міжнародна федерація бухгалтерів: [Електронний ресурс]: офіційний веб –сайт. Режим доступу: [http:// www.ifac.org](http://www.ifac.org)
7. Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю: [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт. Режим доступу: <https://www.apob.org.ua/>
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
9. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.ssmsc.gov.ua>.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Контроль знань і умінь студентів з дисципліни здійснюється відповідно до системи організації освітнього процесу. Формою підсумкового контролю є екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання

Для підсумкової діагностики успішності навчання використовується усний, письмовий, тестовий, графічний та програмований контроль, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.